

la tribuna

Amb callar no és suficient

El nostre Estat té pendants quatre assignatures des de fa anys que es poden convertir en endèmiques

ÒSCAR RIBAS REIG

Excap de Govern

“Entre l'aparició d'un problema i la seva solució hi ha distància en el temps. Els problemes no se solucionen tot seguit; primer cal que siguin diagnosticats correctament, i això suposa temps. En segon lloc, cal aplicar-hi les mesures terapèutiques adequades i, finalment, si s'ha encertat en el tractament, les coses comencen a reconduir-se i els problemes desapareixen. Segurament per donar pas a altres; però els inicialment descoberts poden, amb eficàcia i, sobretot, amb temps, superar-se.

Quan els problemes són greus, encara necessiten mes temps. I, és més, qualsevol retard a l'inici del tractament adequat té tendència a complicar la situació d'origen i fer-ne més difícil la solució. Els retards es poden convertir en problemes endèmics, que s'enquisten en la societat i es converteixen en dèficits que caracteritzen un país i perjudiquen el seu progrés. Els retards es paguen cars”, Miquel Roca Junyent, La Vanguardia, 15 juliol del 2008, pàgina 16.

M'he permès la llibertat d'emprar aquestes sàvies paraules del polític català, per recordar que el nostre Estat té pendants quatre assignatures des d'almenys fa quinze anys que es poden convertir en endèmiques si no s'enfronten adequadament. Són l'encaix en la UE, la reforma fiscal, la sostenibilitat econòmica i del medi ambient i l'assimilació d'immigrants. Totes elles, sense exclusió, estan interrelacionades i són fonamentals per a definir un nou model econòmic que substitueixi l'actual, totalment esgotat.

L'implementació d'un nou model no és quelcom que pugui definir-se i instaurar-se per decret d'un dia per l'altre. Al contrari, el nou model, com així ho ha estat el caducat, serà el resultat d'un llarg procés, de molts anys, de moltes accions empresarials i legislatives parcials interrelacionades, això sí, totes elles amb coherència, amb un objectiu concret. I és aquest objectiu a mitjà i a llarg termini que cal ara definir. Continuar callant (quinze anys de silenci són més que suficients) no els resoldrà, sinó al contrari, els va ampliant amb menys marge de solució.

A ningú se li escapa que almenys les dues pròximes legislatures seran interessants. En primer lloc caldrà fer front a les conseqüències de la crisi mundial, que serà llarga i profunda, i en segon lloc, caldrà donar resposta a les complexes interrogacions que planen sobre el nostre futur econòmic i social. Una i altra, importants, però independents. No tenen res a veure. La primera ens ve importada i poc hi podem fer, sinó pal·liar-ne els previsibles resultats. Seria un error voler interconnectar-les, car resoldre les incògnites que planteja la segona depèn únicament de nosaltres. La crisi mundial té un caràcter conjuntural, i per molt llarga que sigui tindrà un final a curt termini (estimat en 3 anys?). Conformar un nou model econòmic, repeteix-ho, és un procés a mitjà o llarg termini que com a mínim, per a rebre els primers resultats pot eventualment calcular-se en deu anys a comptar del moment en què hi hagi una general consciència de la seva oportunitat.

El repte és massa important per deixar-ho solament en mans dels polítics. I això perquè un consens general sense participació dels òrgans estructurats de la societat civil, faria pràcticament impossible, una efectiva implementació. Àdhuc en el procés de concepció i de consolidació. El protagonisme dels partits polítics aflora com a ésser molt important. L'ur missió no ha de limitar-se solament a esdevenir una “màquina electoral”, sinó que, per definició, les seves responsabilitats polítiques van més enllà d'una gestió del dia a dia, per assolir les més altes i les que més dignifiquen el bon polític, la de fer propostes concretes de futur, no solament al partit, sinó a la ciutadania en general. És la tasca més difícil, però també és la més engrescadora, perquè en política imaginar el futur dins els límits del possible és el matís que la diferencia de la simple voluntat de poder.

A poc més d'un any de les eleccions generals, els electors que intentem votar amb responsabilitat (no sé si som molts o pocs)

ens amoïna el posicionament que puguin acomodar-se els diferents partits amb vistes al mitjà i al llarg termini concernent al model desitjable d'encaix a la UE, la reforma fiscal, la sostenibilitat econòmica i del medi ambient i l'assimilació d'immigrants. És clar que ens preocupen altres qüestions, com per exemple la reforma de la llei electoral per aproximar-la més a la democràcia i a la realitat del nostre país, i/o el desenvolupament de les lleis socials. Avui no les comentaré i em centraré en les propostes del mitjà i llarg termini.

Agraïrem que en els programes de les pròximes eleccions, els diferents partits es posicionin i donin respostes concretes i aclaridores sobre:

1. En relació amb la UE, es necessari saber si són afins a un

PODEM SEGUIR CREIXENT FINS A L'INFINIT DE MANERA DESCONTROLADA O POSAR RESTRICCIONS?

tractat d'integració, d'associació o d'acords parcials a mesura que se'ns forci per pressions exteriors.

2. En relació amb la reforma fiscal, és necessari saber si proposem un marc general fiscal que sigui definitiu, circumscrit estrictament, quant a la pressió fiscal, a les necessitats reals del pressupost, o bé, optem per anar creant

figures impositores en funció de les necessitats anyals.

3. En relació amb la sostenibilitat econòmica és necessari saber quin ha d'ésser el model de la monoeconomia, com fins ara, o l'economia s'ha encarrilar cap a una diversificació? I en aquest darrer supòsit ha d'encarrilar-se cap al sector dels serveis o el de la indústria? El turisme ha estat després del comerç un motor econòmic important. ¿Ha de seguir-se el mateix model o bé cal apostar per un turisme amb més poder adquisitiu, malgrat que suposi una disminució de visitants? És més que evident que en el camp del turisme internacional les coses estan canviant lentament, però en definitiva, canviant, amb un creixement relatiu cap al turisme de muntanya, especialment a l'estiu. Hem d'optar per una Andorra de *caballitos* (andorlàndia) o una explotació racional del nostre paisatge (el que queda)? La sostenibilitat econòmica està estretament lligada a la sostenibilitat demogràfica. Podem seguir creixent fins a l'infinit de manera descontrolada o cal començar a prendre mesures restrictives, malgrat que puguin semblar impopulars? Recordo que en els arxius del Consell General es troba un estudi fet per la Companyia Rhone-Languedoc dels anys 70 que situa la capacitat màxima sense problemes en una població de 60 mil habitants permanents i 120 mil amb els visitants. A partir d'aquestes xifres s'anuncien problemes greus que

necessàriament afectaran la qualitat de vida dels residents permanents i la dels turistes.

4. En relació amb el *medi ambient* cal preguntar als diferents partits polítics si tenen definida, malgrat que sigui de manera general, una política mediambiental i de respecte al paisatge. En els darrers cinquanta anys hem plantejat el progrés segons la concepció absurda que la taxa de creixement significava el desenvolupament econòmic i aquest significava el desenvolupament humà, moral, mental, cultural etc. Hem volgut copiar aquest model avui ja fracassat d'altres països, amb el resultat d'un subdesenvolupament mental, moral i humà, que obliga a repensar per complet la paraula desenvolupament en tota la seva complexitat. Estem en un moment en què el problema ecològic se suma al problema del desenvolupament de qualsevulla societat. Avui es decideix l'Andorra del 2050 i es prepara ja la del 2100. Segons com actuem, deixarem als nostres fills i nets un país habitable o bé un infern. Per a deixar-los-hi un país mitjanament decent val la pena que comencem a pensar en el futur per a construir-lo. És que els partits estan en disposició de donar un sentit polític a la qualitat de vida, tant mediambiental com social, que doni una esperança a mitjà i llarg termini a la societat civil? Dit d'altra manera, en el nou model econòmic, què caldrà prioritzar?, la qualitat de vida per a tots els ciutadans o seguir en l'espiral del creixement econòmic sense límits amb la corresponent malversació del capital que suposa el territori?

5. En relació amb l'*assimilació* de forasters, hi ha més enllà de la política lingüística definides polítiques realistes d'assimilació?

Hi ha moltes altres preguntes per formular als partits, que naturalment no tenen cap obligació de contestar, però que si ho fan públicament, amb el compromís polític que suposa un programa, pot ajudar a alguns electors a emetre amb consciència el seu vot. En tot cas, amb el silenci sobre aquestes qüestions i altres no es va enlloc; bé, sí, es va a pitjor.

